

KJAK

urin í fiskivinnumálum bar skjótt at viðvíkjandi veiðiloyvunum, ja so skjótt, at tað kostaði honum sessin. Hann sendi eitt broytingauppskot av fiskivinnulógini til hoyringar "uttanhýsis", eftir øllum at døma uttan at løgmaður og landsstýrið vóru kunnað frammanundan. Hann skjeyt upp, at nú skuldu loyvini ikki falla burtur 1. januar 2018, men í staðin fyri vera galdandi "12 ár í senn". Hetta var kortini neyvnan so ógvísleg broyting í mun til ta hjá hansara sambandsundangongumanni, ið hevði sagt 5 ár (helst eisini "í senn"), so helst hevur tað verið bráðrænsnið, ið kostaði honum sessin.

Viðvíkjandi skatting ella veiðigjöldum tykist higartil at hava verið verri at finna stevið. Sitandi landsstýrismaðurin í fiskivinnumálum sær út til at taka undir við "rullingini", men er avgjört imóti allari skatting. Tað sama tyktist løgmaður eisini at vera, ið hvussu er helt hann seg til samgonguskjalið, ið ikki er kollveltandi hvat skatti viðvíkir. Men hetta

var áðrenn blokkturn til Danmarkar. Síðan er hann vorðin meira skattahugaður, og sýnist at hava funnið út av, at tilfeingisskatturin skal geva júst tað, sum blokkurin ikki gav eyka.

Um rullandi loyvini hevur ein førandi sambandsministari sagt alment, at fólkaflaksministarinn má vera í ørviti, tekur hann undir við rullandi loyvum. Sami sambandsministari tykist ganga inn fyri tilfeingisskatti, ið skal geva hundræðtalsmilliónir. Løgmaður hevur alment ríkið framundir, at vil fólkaflokkurin ikki tilfeingisskatt og heldur hann fast um rullandi loyvi, eru aðrir meirilutar í lögtinginum, hvør skal siga tað er ein úthurð á øllum ministaraskrivstovum. Nú eru allar hesar ósemjur kortini parkeraðar í einari heilt nýggjari makrelnevnd, sum eftir hvat júst frættist er komin til tað úrslit, at einar 120 mió. kr. skulu fáast inn í gjöldum (les skatti) frá allari fiski- og alivinnuni. Hetta talið minnir ikki sørt um tað, sum løgmaður undan

valinum lovaði í eykablokki, ið sum kunnugt endaði við 8 milliónum. Tað er sostatt ikki talan um tað, sum vanliga verður skilt við tilfeingisgjald, ið vanliga verður definerað sum eitt gjald av tí seravkasti, ein tilfeingisvinna fær av ókeypis brúki av fólksins ogn. Men enn hevur "politiska skipanin" ikki funnið út av, hvussu hesin eykaskattur skal áliknast, so her er helst okkurt at gleða seg til hjá vinnuni.

Av øðrum málum, ið hava verið nógv frammi seinastu tíðina er uppboðssøla og útlendsk luttøka í fiskivinnuni. Summir, kanska serliga figgjarfrøðingar, hava skrivað og talað vítt og breitt um allar milliardirnar, eigararnir (t.v.s. vit, Føroya fólk) verða snýttir fyri ár eftir ár, og at uppboðssøla av øllum rættindum er einasta loysnin at koma hesum til lívs. Lítið verður sagt um, hvussu tilíki uppboðssøla skal skipast í praksis, t.d. um bert føroyingar skulu hava loyvi at bjóða, hvussu ofta skal bjóðast og fyri hvussu

long tíðarskeið, skalt tú eiga skip undir føroyskum flaggi fyri at bjóða o.s.fr. Tey flestu minnast óivað tann litla døllin, helst undir føroyskum flaggi, ið keypti stóran part av makrelinum í fjør, og neyvnan mundi fiska tað stóra sjálvur.

Hugburðurin um útlendinga luttøku í fiskivinnuni plagar at skifta við figgjarstøðuni. Eru ringar tíðir eru útlendingar vanliga ikki so illa sæddir, men í betri tíðum vilja vit hava alla kakuna sjálv. Í alivinnuni tykist tað ikki at vera nakar trupulleiki, at eitt felag, sum útlendingar eiga meirilutan í, hevur helmingin ella meira av øllum aliloyvum. Nú hevur ministarinn boðað frá, at útlendingar skulu ikki sleppa at eiga eina krónu í føroyskum fiskiskipum. Útlendingar kunnu enn eiga øll virkini á landi, har vanliga meginparturin av vinninginum skuldi ligið, um rætt verður borið at. Og hvat um eitt føroyskt reiðari onkuntið skuldi komið í ta óhugsandi støðu at verið so væl fyri

figgjarliga, at tað slapp á børsin? Verður tað viðfarið við somu silkihandskum sum alifeløg, ið eru á børsinum?

Vit hava enn eitt skotbrá til 2018, væl at merkja um fiskivinnulógina ikki verður broytt á hesum øki, og skuldi tørvað longri tíð, hevði tað borið til at langt hesa freist. Eg hugsar at tey allarflestu kunnu semjast um, at tað ber bara ikki til, at tað einasta vit og vinnan vita við vissu er, at 1. januar 2018 eru øll rættindi fokin.

Mítt uppskot er, at lögtingið, t.v.s. bæði andstøða og samgonga, setur eina kommission, sum skal vera breitt umboðað við fólki úr vinnuni, fiskifrøðingum, samfelagsáhugabólkum, fakfeløgum, peningastovnum o.ø. Politikarar skulu ikki hava nakran avgerandi lut í arbeiðinum, men heldur vera í onkrum slagi av fylgibólki, meðan sjálv kommissionin skal arbeiða fakliga og sakliga; helst kundi arbeiðið skipað við einari minni arbeiðsnevnd, ið fyrireikar málini til kommissionina at

taka støðu til. Ein hóskaði arbeiðssetning hava vit longu høvuðsuppskriftina til í gr. 2 í fiskivinnulógini, har ásett er at "Dentur verður lagdur á í umsitingini av hesi lóg, at varðveita tilfeingið og at troyta og gagnnýta hetta burðardygt á skilabesta hátt, lívfrøðiliga og búskaparliga, við virðing fyri sambandinum millum ymisku dýra- og plantustovnarnar í havinum og meingi teirra, til tess at tryggja besta samfelagsbúskaparliga ikastið frá fiskivinnuni, støðugar arbeiðs- og inntøkumøguleikar og móguleikar fyri vinnuligum virksemi um alt landið. Somuleiðis kundu viðmerkingarnar til 1994-lógina, ið eru nevndar frammanfyri, verið góður íblástur. Harumframt átti kommissionin at viðgjørt spurningar sum avgjöld/tilfeingisgjöld, atgongd hjá nýggjum aktørum, útlendingaatgongd v.m., alt samalt trætumál, sum "politiska skipanin" hevur havt so nógv ár um ikki at semjast um.

